

Forskningsstrategi för Läroarutbildningsnämnden

Bakgrund och förutsättningar

Läroarutbildningsnämndens forskningsstrategi tar avstamp i riksdagsbeslutet om den förnyade läroarutbildningen där det betonas att de ekonomiska resurserna till den skol- och läroarutbildningsrelevanta forskningen ska öka och att kvalitén på forskningen ska höjas.¹

Vi står nu inför en ytterligare förnyelse av läroarutbildningen och det är oklart hur den kommer att se ut. Dock betonas i kommittédirektivet till *En ny läroarutbildning* att en viktig utgångspunkt i en ny läroarutbildning är att "forskningsanknytningen förstärks och att utbildningen ger förmåga att tillvarata relevanta forskningsresultat".² Utredaren får i uppdrag att "föreslå hur forskningsanknytningen av läroarutbildningen, dess koppling till såväl utbildningsvetenskap som till ämnesteorier och ämnesdidaktik, kan förbättras och hur antalet forskarutbildade lärare kan öka samt hur resultat av den praxisnära forskningen skall komma skolan till del".³

Den vetenskapliga utvecklingen av läroarutbildningen och ett etablerande av en vetenskaplig kultur är en utpräglat långsiktig process. Vid Högskolan i Gävle har en stabil grund lagts och under de närmaste åren ska den fördjupas och vidareutvecklas. Nya lärosäten som Högskolan i Gävle har begränsade resurser vilket dämpar hastigheten i utvecklingsprocessen. En viktig uppgift för läroarutbildningen är därför att arbeta för att öka de interna och externa anslagen så att processen påskyndas.

Läroarutbildningsnämndens forskningsstrategi

Läroarutbildningsnämndens forskningsstrategi innebär en vidareutveckling av samverkan med regionens skolor i forskningsfrågor och en fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning. Vidare skall forskares meriteringsmöjligheter stödjas och högskolans odisputerade lärare och lärare i kommunens skolor beredas möjligheter till forskarutbildning. Ett mål att sträva mot är att alla ämnesgrupper ska ha minst en senior forskare som utvecklar ämnesgruppernas forskning inom läroarutbildningens forskningsfält. Det är också önskvärt att fler av Högskolans nu aktiva forskare engagerar sig i forskning inom läroarutbildningsområdet, inte minst för att öka mångfalden av vetenskapliga infallsvinklar till områdets problematik. Läroarutbildningsnämnden skall arbeta för att utverka medel för att bygga upp vetenskapsområdet så att vi om tre år kan bli högskolans tredje profilområde (se Högskolans forskningsstrategi).

Forskningsmiljö

Begreppet forskningsmiljö är centralt för hur läroarutbildningsnämnden i Gävle ser på sina forskningsstrategier och har användas som ett begrepp för att beskriva forskningen inom området. En forskningsmiljö kan se ut på olika sätt, den kan innehålla ett eller flera närliggande forskarämnen, vara ett mångvetenskapligt forskningssamarbete eller en tematisk forskningsgrupp (se beskrivningen ovan). Gemensamt för forskningsmiljöerna är att de binder samman grund- och forskarutbildning, forskning och kommunsamarbete. I forskarmiljön finns ett tillräckligt antal handledarkompetenta forskare, doktorander, studenter och lärare från regionens skolor. I forskningsmiljön finns en levande seminarietradition där egna och andras forskningsarbeten presenteras och diskuteras.

Forskningsmiljön har ett gott internationellt och nationellt kontaktnät. Nämndens strategi för att ytterligare stimulera ett redan gott internationellt och nationellt kontaktnät är att uppmuntra

¹ *En förnyad läroarutbildning. Regeringens proposition 1999/2000:135.*

² *Kommittédirektiv En ny läroarutbildning Dir.2007:103, s. 14*

³ *Ibid, s. 1*

i deltagande på internationella och nationella forskningskonferens och att utveckla projekt i samverkan med forskare inom och utanför landet.

Inductionforskningen med sju forskare från HiG, tio kommuner, Lärarytförbundet och Lärarnas riksförbund är det största projektet med forskningsmedel från LuN och Vetenskapsrådet (VR) och via Forskningsrådet för arbetsliv och socialvetenskap (FAS) finansieras ett nordiskt nätverk.

Två ämnesdidaktiska forskningsprojekt har fått stora anslag från VR. Det ena handlar om lärares lärarytblivande det andra om hur textaktiviteter i hemmet kan användas som resurs i skolan. Utöver detta bedrivs forskningen kring t.ex. förskolan, läsutveckling, ungdomars identitetsskapande och genus i lärarytblivningen, mobbning och skolrelaterat våld. Ett flertal forskningsprojekt drivs utifrån ämnesdidaktiska perspektiv, t.ex. i ämnena litteraturvetenskap, matematik, naturorientering, biologi, kemi, fysik, datavetenskap och engelska. Den ämnesdidaktiska profilen skall på sikt stärkas genom ett ännu tydligare forskningssamarbete mellan de institutioner som idag ger kurser inom grundutbildning. Målet är att ett ämnesdidaktiskt centrum skapas där institutionernas olika forskningstraditioner kan brytas mot och befrukta varandra

Fördjupning av kopplingen mellan grundutbildning och forskning och stödjande av forskares kompetens och meriteringsmöjligheter

Den gemensamma bas som alla lärarytblivningar ska vila på är ämnesteorier, ämnesdidaktik och didaktik. Vår styrka är att flera forskningsdiscipliner, vetenskapstraditioner och kunskapssyner möts i utbildning och forskning. Studenterna i Gävle får möta olika vetenskapstraditioner och tillåtas genomföra examensarbeten utifrån de skilda traditionerna. Det ger goda förutsättningar för att vidareutveckla arbetet med att höja kvalitén på examensarbeten vid Högskolan i Gävle. Vår fortsatta strävan är att forskningsanknytningen i lärarytblivningen på Högskolan i Gävle ska genomsyra hela utbildningen och inte reduceras till metodfrågor. Det goda arbetet med att granska och utvärdera den egna utbildningens forskningsanknytning och examensarbeten ska fortsätta.⁴

På Högskolan i Gävle har en målmedveten satsning gjorts för att förstärka forskningskompetensen inom lärarytblivningen, men fortfarande finns det lärare som saknar forskarutbildning. Lärarytblivningsnämnden strategi är därför att öka antalet disputerade lärare i lärarytblivningen genom att arbeta för inrättandet av fler forskar- och doktorandanställningar och att fler lärare knutna till lärarytblivningen utvecklar sin forskningskompetens.

Det är också en målsättning att fler lärare med doktorsexamina får möjlighet att docentmeritera sig. I samverkan med andra lärosäten har högskolan möjlighet att ge forskarkurser och det är angeläget att våra forskare aktivt kan delta i forskarskolor och andra samarbeten runt forskarutbildning. Högskolan bör också utveckla masterutbildningar som har relevans för lärarytblivningen och licentiatutbildningar som kan erbjudas regionens verksamma lärare inom ramen för lärarytft.

Vidareutveckling av samverkan med regionens skolor

För Lärarytblivningen i Gävle är det goda samarbetet med regionens skolor centralt. Det mesta av den forskning som bedrivs har relevans för arbetet i skolorna.

⁴ Examensarbetet i lärarytblivningen vid lärosätena inom Penta Plusområdet – delrapport 1, 2007, Christina Gustafsson och Monica Hallström, "Examensarbetet inom lärarytblivningen – en analys i relation till Högskolelagens mål, *Studies in Educational Policy and Educational Philosophy*, 2005:2. E-tidskrift: <http://upi.artisan.se>, Michael Gustavsson, "Reflektion och likriktning", i (red) Sharon Rider och Anders Jörnsten, *Reclaim the Science!*, Stockholm 2007.

Läroarutbildningsnämnden prioriterar forskningsprojekt i s.k. temagrupper. I dessa ingår forskare på högskolan, lärare ute i regionens skolor, studenter och doktorander. Temagruppernas funktion är trefaldig; för det första stimulerar de till forskning på områden som skolorna anser vara relevanta. För det andra bidrar de till skolutveckling genom de aktiviteter som temagrupperna har och de skapar kanaler så att högskolans forskning når ut till skolorna. För det tredje stärker de kopplingen mellan grundutbildning och forskning genom att självständiga arbeten (examensarbeten) kan genomföras och avrapporteras inom temagrupperna..

Strategi för den framtida forskningen

Läroarutbildningsnämndens strategi är:

1. Att på olika sätt verka för västenligt bättre förutsättningar
 - så att fler som är knutna till läroarutbildningen får möjlighet att disputera
 - så att disputerade får möjlighet att meritera sig för docentkompetens (post doc-anställningar)
 - för forskning och seminarieverksamhet genom att inrätta ett stabilt ämnesdidaktiskt forskningsforum, t.ex. en centrumbildning
2. Att fortsatt stödja och stimulera
 - utveckling av varaktiga forskningsmiljöer baserade på temaorganisation
 - att lärare knutna till läroarutbildningen söker externa forsknings- och utvecklingsmedel
 - att antalet publikationer i Läroarutbildningsnämndens skriftserie ökar
 - att läroarutbildare aktivt deltar i nationella och internationella konferenser och Forskningsarbeten
3. Att ta initiativ och aktivt medverka till
 - att läroarutbildare deltar i forskarskolor och andra former av forskarutbildning
 - att ansökningar om masterutbildningar får relevans för läroarutbildningsområdet
 - att master- och doktorandanställningar kan samordnas med externa intressenter, t.ex. kommuner